

Keyport

In de raadsvergadering van 30 oktober is het agendapunt Keyport niet behandeld. Ik heb op papier uitgewerkt wat ik over het onderwerp had willen zeggen, met aanvullingen.

P. Sijben
7-11-2013

Raadsvoorstel bestuursleden Keyport

Volgens artikel 160.2 van de Gemeentewet besluit het college pas over de deelneming in een stichting nadat de raad daarover zijn wensen en bedenkingen kenbaar heeft kunnen maken.

Er is in dit geval echter geen sprake van deelneming in een stichting zoals bedoeld in artikel 160.2. De gemeente krijgt geen vertegenwoordiger in het bestuur van de stichting Keyport en geen zeggenschap. Ook krijgt de gemeente geen financiële relatie met de stichting en loopt zij geen risico, althans niet formeel.

Het bovenstaande is ook verwoord in het raadsvoorstel: "Er is weliswaar geen sprake van deelneming van de gemeente Weert in een stichting, maar wel van de voorgenomen benoeming van de beide bestuurders." De beide bestuurders zijn de burgemeester en de wethouder economische zaken.

Hierbij moet worden opgemerkt dat de voorgenomen benoeming het voornemen betreft van het bestuur van Keyport om beiden tot bestuurslid te benoemen (na de formele oprichting van de stichting, zij zijn nu al bestuurslid in het samenwerkingsverband Keyport). Er is geen voornemen *van het college* om beiden te benoemen.

Het college heeft geen bevoegdheid tot het benoemen van de twee bestuursleden bij Keyport. Er is daarom ook hierdoor geen sprake van een besluit van het college zoals bedoeld in artikel 160 Gemeentewet. De raad kan daarom geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken waarmee het college bij zijn besluit rekening moet houden.

Het bestuur van Keyport benoemt de bestuursleden van de stichting, de gemeente heeft geen zeggenschap in de benoeming.

Volgens mij heeft het bestuurslidmaatschap van de burgemeester en de wethouder economische zaken bij Keyport het karakter van een nevenfunctie zoals bedoeld in artikel 67 (burgemeester) en artikel 41b (wethouder) van de Gemeentewet.

De burgemeester en een wethouder zijn verplicht een nevenfunctie aan de raad te melden. De raad heeft daar formeel niets over te zeggen. Hij kan er natuurlijk wel een politieke mening over hebben.

Het college heeft ook geen formele zeggenschap over een nevenfunctie van een van zijn leden.

Er is dus, als de bovenstaande redenering klopt, geen grond voor een formeel besluit van het college over het bestuurslidmaatschap van de burgemeester en de wethouder economische zaken bij Keyport.

Statuten Keyport (versie 4.0)

Algemeen

De statuten geven de stichting Keyport een sterk onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeenten en de twee andere triple helix partners. Anderzijds is er wel een vorm van verbondenheid, met name doordat Keyport van de gemeenten een financiële bijdrage verwacht. Het is onwaarschijnlijk dat de gemeenten deze geven zonder voorwaarden te stellen, al is het maar goedkeuring van de hoofdlijnen van het beleid met de mogelijkheid van toetsing van de activiteiten (motie gemeenteraad Weert 30 mei 2012). De statuten zijn over deze aspecten niet duidelijk.

Artikel 2

Keyport streeft zijn doelstelling na door samen met de triple helix partners de strategie te formuleren die moet leiden tot het realiseren van zijn doelstelling en door in samenwerking met de triple helix partners een continuüm voor sociaal-economische ontwikkeling te creëren, enzovoorts.

Bij samenwerking is er een wederzijdse beïnvloeding van de samenwerkingspartners. Over de vorm van de samenwerking en de manier waarop de partners van Keyport invloed kunnen hebben, zeggen de statuten niets.

Artikel 3

Het vermogen van de stichting zal worden gevormd door bijdragen van gemeenten, (...)

Deze formulering is voor de partijen waarvan financiële bijdragen worden verwacht geheel onverplichtend (de gemeenten als donateurs). In de andere artikelen is over die bijdragen niets naders opgenomen. Dat past bij het kennelijke uitgangspunt van de stichting dat zij zo onafhankelijk mogelijk van de gemeenten wil opereren, maar het is de vraag of die vrijblijvendheid in financiële verhouding de bedoeling is. Omgekeerd, als de stichting een grotere zekerheid wil over de financiële bijdragen van de gemeenten is het voorstelbaar, of zelfs vanzelfsprekend, dat de gemeenten meer invloed vragen.

De onderwijsinstellingen, een van de drie triple helix partners, worden niet genoemd bij de partijen die een financiële bijdrage leveren. De reden daarvoor wordt niet duidelijk gemaakt.

De hoogte van de bijdrage van het bedrijfsleven wordt niet genoemd. In de gekozen opzet, waarin Keyport los van de gemeenten werk, is dat niet nodig. Maar als de gemeenten min of meer verplicht moeten gaan bijdragen, is het logisch dat zij willen weten wat de andere partners bijdragen. Invloed naar rato van de financiële bijdrage (dat is wat vriendelijker dan "wie betaalt bepaalt") is niet a priori een verkeerd uitgangspunt.

Artikel 4

Het bestuur bestaat uit maximaal twaalf personen waarin het bedrijfsleven, de kennis- en onderwijsinstellingen en de overheid evenredig zijn vertegenwoordigd.

Op dit moment heeft elk van de drie sectoren vier bestuurszetels. De onafhankelijke voorzitter is het dertiende bestuurslid. Of telt hij niet als bestuurslid?

De sectoren bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en overheid zijn "vertegenwoordigd". Het is onduidelijk wat met dit woord bedoeld wordt. In elk geval worden de bestuursleden uit de sector overheid niet door de gemeenten gekozen. Als "vertegenwoordigen" bedoeld is als "mogen spreken namens", dan kloppen de statuten op dit punt niet. Het lijkt er op dat met "vertegenwoordigd" iets wordt bedoeld in de sfeer van "werkzaam in en bekend met de sector".

Het begrip onafhankelijk voorzitter dat wordt gebruikt voor de voorzittersfunctie is in de statuten niet terug te vinden.

Volgens de statuten kiest het bestuur de voorzitter uit zijn midden. De vraag is of met deze vorm van verkiezing de voorzitter onafhankelijk kan zijn. Volgens de formulering in de statuten is trouwens de voorzitter het twaalfde bestuurslid.

Een lid van GS zal als toehoorder participeren in het bestuur. Deze formulering laat veel open over de rol van de gedeputeerde.

Het bestuur van Keyport deelt in een brief van 23 september mee dat het algemeen bestuur wordt "uitgebreid met vertegenwoordigers van alle Keyport 2020 gemeenten." Omdat verder niets is vermeld over een wijziging van de statuten moet worden aangenomen dat alleen het aantal bestuursleden uit de sector overheid verandert en dat de statuten op andere punten niet worden aangepast.

- Met vier bestuursleden uit de sector overheid kon bij de colleges en de raden van de Midden-Limburgse gemeenten en Cranendonck worden verdedigd dat de burgemeesters en wethouders in het Keyport-bestuur er voor de gezamenlijke gemeenten zaten. (Een wat ongelukkige formulering om het woord "vertegenwoordigen" te vermijden.) De statuten ondersteunen dat; Keyport opereert sterk onafhankelijk van de gemeenten. Als uit elke gemeente een burgemeester of wethouder een plaats krijgt in het Keyport-bestuur, is de kans groot dat in de beleving van de colleges en raden de betreffende persoon er voor hun gemeente zit. De statuten geven hiervoor geen steun, maar dat voorkomt het ontstaan van die beleving waarschijnlijk niet. De brief gaat niet in op deze complicatie.
- Heel opvallend is dat het Keyport-bestuur in de brief spreekt over "vertegenwoordigers van de gemeenten". Het woord vertegenwoordiger strookt niet met de verhouding tussen Keyport en de gemeenten zoals die door de statuten wordt bepaald. Met bestuursleden in Keyport die hun gemeenten vertegenwoordigen gaat het de kant op van deelneming van de gemeenten in Keyport zoals bedoeld in artikel 160 Gemeentewet.

Artikel 7

In dit artikel over het einde van het bestuurslidmaatschap ontbreekt de bepaling dat een burgemeester of wethouder die lid van het bestuur moet aftreden wanneer hij of zij niet meer burgemeester of wethouder economische zaken is.

Waarschijnlijk is dit vergeten. Keyport benoemt de burgemeester en wethouders immers omdat zij die functie in een van de Midden-Limburgse gemeenten (en Cranendonck) hebben. In theorie is het echter mogelijk dat het bestuur van Keyport in zijn onafhankelijke opstelling ten opzichte van de gemeente een burgemeester of wethouder economische zaken blijft zien als iemand uit de sfeer van de overheid nadat hij of zij niet meer in functie is. Ter vergelijking: de statuten laten het toe dat een ondernemer zonder functie in een ondernemersorganisatie bestuurslid van Keyport uit de sector bedrijfsleven wordt.

Artikel 9

De gemeenteraden van de aangesloten gemeenten en besturen van overige financiers worden van de jaarstukken in kennis gesteld.

Dit is, naast het bepaalde in artikel 2 over de samenwerking, het enige dat over de relatie met de gemeenten in de statuten staat. Ook deze bepaling geeft de gemeenteraden geen enkele formele invloed.

Het artikel spreekt over "aangesloten gemeenten". Hoezo aansluiting? Deze term suggereert een formele relatie, met enige (minimale) vorm van zeggenschap voor de gemeenten. Daarover is echter in de statuten niets te vinden. Het woord is daarom verkeerd, of wekt op zijn minst verwarring. Anderzijds, als een vorm van aansluiting de bedoeling is, dan moeten de voorwaarden daarvoor en de rechten en plichten van een aangesloten gemeente worden vastgelegd.

Artikel 12

Het bestuur stelt de bestemming van een eventueel batig liquidatiesaldo vast.

Er is veel voor te zeggen dat bij een liquidatie van Keyport de gemeenten (en de andere partijen) het deel van hun bijdragen terugkrijgen dat over is.

Samenwerking Midden-Limburg

Er is een model voor de samenwerking Midden-Limburg waarin er een soort bestuur is boven de (op te richten) samenwerkingsverbanden voor het economisch, het fysieke en het sociale domein. De statuten van Keyport voorzien niet in een vorm van zeggenschap of invloed van dat bestuur, net zomin als voor de afzonderlijke gemeenten.